

8. kolárovský „trojkráľový“ maratón a polmaratón

(Tentokrát naozaj na „Tri krále“ a v perfektnom bežeckom počasi)

Kolárovo, sobota 6.1. 2018, 8:30

Tak a sme tu, teda na mieste konania tohto bohumilého (už možno povedať tradičného) športovo-spoločenského podujatia. Kto je to my? Celkom zaujímavá zostava: za volantom Jano Štekauer, vedľa neho na prednom sedadle ja, Vilo Novák, a vzadu je uložený Paľo Hajduk, môj najčastejší spoločník na pretekoch, pretože ostatní z neformálneho oddielu Železná studnička sa objavujú na pretekoch čoraz menej, ešte šťastie, že Paľo baví takto tráviť čas. Zaujímavý prípad je Jano. Ten si vyberá preteky podľa kľúča, ktorý nie som schopný dešifrovať. Ale do Kolárova sa mu ísť neťažá. Aspoň je veselšie, samému by sa mi tam ísť veru nechcelo.

Cesta do Kolárova ubehla rýchlo, Jano to má „v rukách“: išli sme po ceste, ktorú som ani na automape nenašiel, ale v Googli ju poznajú a ona naozaj existuje. Viezli sme sa cez Šamorín, Okoč, Bodzianske Lúky až hen do Kolárova (alias Gúty). Trvalo nám to z Dolných Honov asi 1:15, takže sme tu a máme dostatok času na všetko, čo s prípravou na beh súvisí. Zaparkovali sme pred Kultúrnym domom; registrácia prebehla rýchlo. Čosi sme podpísali (asi to, že ak na tomto podujatí zahynieme, tak budeme za to zodpovední my sami), dostali sme lístok na obed, no a samozrejme štartovné číslo: moje malo cifru 17 na oranžovom podklade. Tento rok majú čísla nové, takéto nemám rád. Navliekajú sa cez hlavu a majú predný aj zadný diel. Treba ich dobre zviazať pod pazuchu a prišpendliť na pleciach, ináč sa sklzávajú a znepríjemňujú bežcovi život. A látka s číslom je hrubá; funguje ako dodatočné „tričko“ a windstoperka. V tomto teple (má byť viac ako 10 °C) nič moc. Preto vidieť rôzne modifikácie jeho umiestnenia na tele: na trenírkach, na boku, zložené, aby ono tvorilo len jednu plochu a nezavadzalo...

Podme do športovej haly, radí Jano, tam sa po preteku osprchujeme a je tam aj viac miesta. A načo, vravím. Prezliecť sa môžeme aj v „kulturáku“ a ja si umyjem len tvár a doma to dokončím. No dobre, súhlasím nakoniec, podme, času máme aj tak dosť. Už neviem, v ktorom roku – spomína Jano – bol cieľ v miestnosti pri športovej hale, vbiehalo sa cez úzku bráničku do miestnosti, kde ti stopli čas; keby sa chceli bežci predbiehať pred cieľom, jednoducho nemajú kde. A v tej miestnosti bola hneď aj klobása, spomína nostalgicky Paľo, zaťažovaný na stravu všetkého druhu a na klobásy vari najviac... Pozri sa, cez túto bráničku (bola zamknutá reťazou) sa vbiehalo a po tej rampe vybiehalo...

Vchádzame do športovej haly (vraj Városi sportcsarnok, znie text po maďarsky, správne umiestnený pod slovenským nápisom), nikde nikoho, tak sa usadíme a prezliekame.

Na Tri Krále, 9:40

Vybiehame von aj s batohmi, ktoré si uložíme v aute. Obzeráme, čo za kanón nás dnes vyženie na trať. Zdá sa, že už je to štandard, 122 mm húfnica vz. 38, tak ako vlni. Okolo sa motajú kanonieri v nemeckej uniforme, kanón nabitý...

Sú veci, ktoré sú pre maratónca (aj pre polmaratónca) dôležité, ale dejú sa za zatvorenými dverami (spravidla na WC). Základnou vecou, ktorú sa snaží maratónec ráno pred maratónom urobiť, je „vyložiť“ sa. Aby sa to podarilo, tak sa večer pred maratónom konzumuje ľahko stráviteľná strava, predovšetkým cestoviny, aby sa to do rána metabolizovalo a opustilo telo. Samozrejme, nemalo by to byť ovocie, lebo to sa metabolizuje až prirýchlo a obsahuje málo energie, ale uhľohydráty sú fajn. Niekedy to však nefunguje. Postihlo to aj mňa, nadúva ma, nadúva, ale vytlačiť obsah hrubého čreva sa mi nedarí. Už doma pred odchodom som sa snažil čosi s tým urobiť, ale bez úspechu. Ale teraz mám ešte 15 minút času a pokúsim sa o niečo v miestnom WC, aby som sa zbavil tlakov v zažívacom trakte a predišiel hanebnému pos... na trati. Úspešnosť pokusu bola minimálna, takže som si odtrhol kus toaletného papiera, strčil ho za tričko, aby som v núdzi najvyššej odbehol kamsi do bezlistých kríkov aspoň s minimálnou výbavou. A nadúva ma a nadúva... Uvidíme. O týchto veciach sa spravidla nepíše, lebo je to vraj „negustiózne“, ale medzi maratóncami je táto téma často

predmetom diskusií, kto kde a koľko času strávil na onom mieste, čo sa podarilo a čo nie. Nakoniec o tom svedčia dlhé rady na WC pred pretekmi.

Pred štartom (rajt)

sa už zhlukujú davy národa bežeckého oboch pohlaví a veku, prevládajú muži a polmaratónci. Je nás nebývale veľa. Viacerí majú na tričkách pripnuté papierové čísla. Čo sa deje, vypytujem sa, čo sú to za bežci? To sú tí, čo sa prihlásili až v mieste štartu, takže pre nich nemali pripravené štartovné čísla, znie odpoveď. Nečudo. Vlni tu bola príšerná zima (-13 °C), ale predpoveď počasia na dnes je povzbudivá, tak sa viacerí rozhodli stráviť sviatok v prírode. Známych je tu hodne; vítame sa s Evou Seidlovou (tentokrát bez Tibora, vraj je prechladnutý), s Ivetou Kamenskou (samozrejme, obklopenou mládencami), aj so Šaňom Simonom, len z Bratislavy je nás tu akosi pomenej. My traja sme pokope, skúsime sa držať (aspoň na začiatku) spolu, a potom sa uvidí. Počasie je skvelé, vari aj 10 °C, vykúka slniečko. Som dobre oblečený? Mám na sebe tenké polypropylénové tričko s krátkymi rukávami, na tom tenké tričko s dlhými rukávami, rukavice, čelenku a tenké elastáky. Radšej nech je teplejšie ako chladnejšie, myslím si, od tepla ešte nikto neprechladol...

Začína sa predštartovné odpočítavanie: desať, deväť (kričí do mikrofónu jeden z usporiadateľov), až nakoniec sa dopracuje k jedna, štart! Asi sekundu po štarte zaznie „delová rána“, bummm! a tá nás vyhnala na ulicu. Je to ako vždy: vpredu sú tí pomalší a cez nich sa prepracovávajú tí rýchlejší. To však na dlhších tratiach až tak nevaďí, poradie sa správne nastaví počas niekoľkých kilometrov, nie je to ako na pretekoch Devín – Bratislava, kde postavenie na štarte je podstatné, ale (profesionálni!) usporiadatelia nechcú pochopiť, že ten štart treba organizovať ináč, po vlnách.

Prebieha to poštartovné predbiehanie, obiehania, skrátka hľadanie si svojho miesta v pelotóne. Tento rok je nás tu hodne: 64 maratóncov (z toho 20 dám) a 203 polmaratóncov (44 dám). Nič však netrvá dlho a asi po dvoch kilometroch je to „utrasené“. Spočiatku bežím s Janom Štekauerom; ten ma však posielal dopredu: len bež, si rýchlejší. Kde je Paľo? Teda dobre, nastavujem si tempo, ktoré by som mohol trvalo udržať, a s povzdychom sa posúvam vpred. V tom je celý vtíp dlhých tratí: správne si nastaviť také tempo, ktoré vydržím. Lenže... to závisí od viacerých faktorov: formy, trénovanosti, počasia, takže buď múdry. To „moje“ by malo byť približne 4:50 na kilometer, teda asi 24 minút na päť kilometrov. Na „päťke“ uvidím, ako som ho nastavil. Chvíľu debatujem s Petrom Hodossym: už má kúpené letenky do Skt. Peterburgu (toho ruského) na maratón, aj mu trochu závidím. Peter sa počas diskusie prispôsobuje môjmu tempu. Počuj, Peter, to je na teba prí rýchle, bežíš predsa maratón, toto je rozbehnuté asi na 3:30, to je nad tvoje možnosti, bež si radšej svoje. Tak dobre, pomaličky zmiernuje tempo na to svoje, správne.

Už sme sa trochu rozťahli, bežať sa dá voľne, povrch tvorí hrubozrnný asfalt, nie je to najpríjemnejší povrch, noha na ňom nie je stabilná, ale čo narobíš. Pozerám sa pred seba, hlavne dámy poskytujú zaujímavé výhľady. Zaujala ma jedna mladá, ale celkom okrúhla dáma so štartovým číslom 36. Hneď po štarte išla dopredu: mám ju stále v zornom poli, ale stále sa posúva dopredu. Hm, dievča, robíš chybu. Ty so svojou (ináč dobre formovanou, ale nie veľmi štíhlou) postavou zrejme dnes zaplačeš, to nemôžeš udržať, myslím si. Som zvedavý, ako dopadneš. Totiž, oná dievčina má žlté maratónske číslo, v tom je celý vtíp. Nakoniec mi zmizla zo zorného poľa. Po ukončení maratónu som si našiel onú dievčinu na webe. To je teda prekvapenie: Nagy Tünde (po slovensky to znamená víla) z Maďarska dobehla maratón v čase 3:34:04 a bola tretia v F35! Kloúbk dolu! Je síce pravda, že v druhej polovici trochu spomalila, ale aj tak je to skvelý výsledok. Niekedy zdanie klame a aj „macatejšie“ dievky dokážu zázraky. A čo keby mala o päť kíl menej?

Žltá tabuľka na pravej strane cesty, ešte stále v intravilánemesta Kolárova označuje

Piaty kilometer

Čas 23:42 je pre mňa dobrý, tempo správne, nič ma nebolí. Motáme sa hore-dolu po dedine (alebo meste?), nemám ani poňatia, kde sme. Viem však, že asi na siedmom kilometri by sme mali vybiehať na most cez Váh, a potom pokračovať po ľavostrannej hrádzi smerom na juh. Konečne sme vybehli na hlavnú cestu

smerom na Nové Zámky, je to úplne iné behanie, cesta je hladká, beží sa rýchlejšie a príjemnejšie, aj keď bežíme do kopca. A to je pre mňa trošku problém: hore kopcom je to trošku pomalšie ako u spolubežiacich, ale po prebehnutí mostu počas klesania sa to zrovná.

Hrádza. Nie veľmi obľúbená časť trate, pretože jej povrch tvorí hrboľatý betón prikrášený výtlkmi naplnenými vodou. Preskakujeme jamy a kaluže a nebežíme rytmicky. Majú to však všetci rovnaké, treba vydržať asi tých 1,5 kilometra, potom zbehneme pod hrádzu, tam by to malo byť o čosi lepšie, aj keď ani to nie je žiadny zázrak: je to hrubozrnný, zvetraný asfalt. Fakt je, že tu sa rekordy lámať nedajú, ale o to tu ani nejde. Pod hrádzou je občerstvovačka s teplým, ba dokonca sladkým čajom: glg si rozhodne dám. A poďme ďalej. Niekde vpredu, tak do kilometra, by mala byť méta desiatich kilometrov, žmúrim proti nízko nad obzorom uloženému slniečku. Zatiaľ nič nevidieť.

Stále cítim tlak v brušnej dutine, preboha, snád' sa nepo... Čo robiť? Odbehnúť kamsi za hrádzu, alebo sa snažiť to udržať v sebe a dúfať, že sa nič zlého nestane? Nejde len o stratu času (je to možno pár minút), ale je tu riziko dôsledkov trenia istých častí tela na pohyb po onom úkone. Nie, kým to nie je kritické, nikam neodbehnem, aj keď bežať s týmto pocitom nie je príjemné.

V diaľke vidieť čosi ako žltú tabuľku: to by mohla byť oná „desiatka“. Približuje sa pomaličky, a veru je na nej napísané číslo 10.

10km: 48:22

Teda posledných „päť“ za 24:39. Stále v norme, len to udržať. Vietor je slabý, po otáčke bude fúkať proti smeru pohybu, bude to teda „headwind“, ako vravia Angličania, ale nič hrozného. Obrátka je na kilometri 13,6; o chvíľu by sme mali stretať vracajúcich sa bežcov. Naľavo míňame Starú Gútu, čo je malá osada pod ľavobrežnou vážskou hrádzou. Stojí tu niekoľko ľudí a povzbudzujú nás: dobre nám to padne, vylúdime aj nejaký úsmev. Úsmev vyvolávajú najmä dve zánovné kreslá, zrovnané na trávniku vedľa cesty. Že by boli určené na oddych pre maratóncov? Možno, ale až pri spiatočnej ceste, ešte sa udržíme na nohách.

V protismere prefrčí vracajúci sa polmaratónec; pred druhým v poradí má veľký náskok, je to niekoľko stoviek metrov, do cieľa mu chýba viac ako 6 kilometrov. Preboha, to som na tom tak zle? Ved' má na mňa náskok vari tri kilometre! Mám pocit, že bežím svižne, na čas okolo 1:45. V akom čase dobehne tento borec? (Vít'az Miro Ilavský z Dubnice svoj náskok pred Budapešťanom Gergely Türeiom ešte zvýšil a zvíťazil s náskokom viac ako 4 minúty v dobrom čase 1:14:10.) Po chvíli sa s vracajúcimi polmaratóncami roztrhlo vrece, s malými odstupmi tvoria nepretržitú reťaz bežcov, no čo narobíš, roky nezastavíš, ešte, že sa môj spôsob pohybu dá nazvať behom a mám z neho dobrý pocit, aj keď som čím ďalej pomalší...

Forduló,

zakričal na mňa usporiadateľ v žltej veste. Že to znamená obrátku, som vedel z predminuloročného maratónu, a tak som sa otočil a už radostnejšie som nabral smer Kolárovo. Tak, a už to máme do cieľa asi len 8 kilometrov. Bežci, ktorých stretávam, sú za mnou, na to sa už lepšie pozerá. Nepretržitá reťaz polmaratóncov a maratóncov sa sunie v protismere. Takže predsa nie som na tom až tak zle, všetci polmaratónci bežiaci v protismere sú na tom ešte horšie, ako ja. Neplatí to o maratóncoch, to je o niečom inom: kývame si, majú to do obrátky ešte ďaleko. Pozdravím Jana (má na mňa stratu menej ako kilometer), až za ním beží s kyslým úsmevom Paľo Hajduk. Beží dosť ťažko: sú to natiahnuté slabiny? Prekvapuje ma, koľko (hlavne) polmaratóncov sa sunie v protismere. Mnohí majú na mňa (som asi na 16. kilometri) stratu viac ako 6 kilometrov, a to nie som žiadny rýchlik! Tí zažijú ťažké časy, kým prídu ku klobáse v Céli...

Potím sa priam hrozne, predsa by mi stačilo jedno tričko, lenže je začiatok januára, treba byť opatrný (aspoň som si to myslel). Keď k tomu pridáme skoro neodolateľnú túžbu „odskočiť“ si, je jasné, že ten beh mi dal zabrať. Pred výbehom na hrádzu ešte glg čaj; pohľadom priťahujem hlavnú cestu, po ktorej sa pohybujú autá, a ktorá vedie na most (alebo z mosta) cez Váh. Nebeží sa mi zle, pravda je, že nebežím s maximálnym úsilím, ale snažím sa aspoň udržať tempo. Pár roztrúsených postáv vpredu sa mi vzdávajú, autá mi hučia

okolo uší, ten výbeh na most je nejaký dlhý, ale už je to menej ako tri kilometre. Nakoniec, „polka“ je trať, ktorá sa spravidla dá zabehnúť aj s prstom v..., samozrejme, záleží akým tempom. Zbeh z mosta, potom doprava po zdanlivo nekonečnej ulici smerom ku kostolu.

Cieľ – Cél

nad bránou do areálu znamená vytúžený koniec pretekov. Stlačím stopky, na krk mi navlečú účastnícku medailu, teplý čaj, a okamžite sa poberám do „kulturáku“, aby som sa zbavil toho, s čím som sa až sem terigal skoro dve hodiny. Ešte pohľad na stopky: ukazujú 1:43:08, celkom dobré, som spokojný. V posledných polmaratónoch je to skoro vždy rovnaké: 1:43 a čosi... Ale teraz poďme na WC. Chvála Bohu je voľné. Z neho vychádzam ako úplne iný človek, ľahší a veselší...

Pretože batožinu mám schovanú v aute, vraciam sa do priestoru štartu a cieľa počkať Jana. Húfnica je už preč, s hrčou papierov kráča pani Katka, riaditeľka tohto podujatia a šikovná manželka Zola Szélyho, ktorý dnes beží maratón. Tak čo, je Zoli už doma, vyrývam. Ale kdeže, ten beží. Nebojte sa, neodbehne, kde by našiel takú šikovnú dievčinu ako ste vy?

A už je tu Jano. Vilo, už ťa hľadám. Však si ma našiel. Poďme si vybrať veci z auta, chcem sa umyť. Kde je Paľo? Beží pomaly, ešte mu to chvíľu potrvá, vraví Jano.

Dekorovanie (lepšie „bedňovanie“) polmaratóncov

malo začať o 12:30, ale natiahlo sa to asi o pol hodiny. To som už vedel, ako som dopadol, lebo na chodbe boli vyvesené výsledky. Skončil som na 3. mieste v M61 časom o 4 sekundy lepším, ako som si svojpomocne nameral (1:43:04). Takže sa mi ujde niečo z oných pohárov a vín rozložených na stole v tanečnej sále. Sedíme za stolom všetci traja a krmíme sa polovicou klobásy a jaternice, lekvárová buchta k tomu. Minule sme mali klobásu celú, ale dnes je tu veľa ľudí, ktorí sa prihlásili neskoro, a tak nám klobásy skrátili, aby sa všetkým ušlo, smutne konštatuje Paľo. Asi je to tak.

Takže pani Katka spolu s primátorom dekorujú víťazov, ale nedarí sa im, lebo mikrofón nefunguje. Preto Katka používa svoj krikom na Zoliho vytrénovaný hlas a my naťahujeme uši, aby sme niečo počuli. Že medzi mužmi zvíťazil Miro Ilavský z Dubnice (1:14:10), už vieme. Nemajte obavy, nebudem tu opisovať výsledkovú listinu, ale v našej „najstaršej“ kategórii (M61) bol prvý M. Staňo z Novej. Bane, ročník 1956 (1:35:35), druhý bol vlnajší víťaz Atilla Alasticz (1:40:06) z Györu, ročník 1950, a tretí som bol ja, Vilo Novák (1:43:04, 1942). Zaujímavé bolo, že ten prvý v M61 sa musel legitimovať, či je dosť „starý“. O chlpe bol! Zo 159 mužov len jeden nedobehol, pelotón zdobilo 44 dám. A čo moji spoločníci? Jano to dal za 1:51:52 a Paľo za 2:01:56.

Maratón

U dám najmladších (a aj v kategórii žien) zvíťazila slečna so zaujímavým krstným menom Boglárka a priezviskom Vago z Pešti (3:09:36); čas je to výborný. Zaujímavé je, že prvých šesť dám bolo označených ako HUN a až siedma (najlepšia SVK) bola Evička Seidlová (4:04). U mužov to bolo predsa len veselšie: víťazom sa stal našinec Tibor Kováč (3:06:26).

Čo dodať na záver?

Vari len poďakovať organizátorom za perfektnú prácu (fakt to nemalo chybu) a Pánu Bohu za počasie...

Vilo Novák

Bratislava 8.1.2018